

**مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس کارشناسی ارشد رشته
تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی**

دانشکده ادبیات و علوم انسانی

گروه تاریخ

مصوب جلسه شورای دانشگاه

آذرماه ۱۳۹۵

فهرست بر نامه

ردیف	عنوان	صفحه
۱	مقدمه	۳
۲	تعریف رشته	۴
۳	هدف رشته	۴
۴	واحدهای درسی	۴
۵	جدول تغییرات دروس	۵
۶	جدول دروس اصلی - تخصصی	۶
۷	جدول دروس اختیاری	۷
۸	جدول دروس جبرانی	۸
۹	روش شناسی تاریخی	۹
۱۰	نقد متون تاریخی	۱۱
۱۱	تاریخننگاری در تمدن اسلامی	۱۳
۱۲	سیر اندیشه‌های سیاسی و اجتماعی در تمدن اسلامی	۱۵
۱۳	علم در تمدن اسلامی	۱۷
۱۴	تاریخ آموزش در تمدن اسلامی	۱۹
۱۵	تاریخ تشکیلات اداری و دیوانی در تمدن اسلامی	۲۱
۱۶	تمدن سازی نوین اسلامی	۲۳
۱۷	مؤلفه‌های تمدن اسلامی	۲۵
۱۸	فرهنگ و تمدن اسلامی از دیدگاه مستشرقان	۲۷
۱۹	تأثیر تمدن اسلامی بر غرب	۲۹
۲۰	ژئوپلتیک جهان اسلام	۳۱
۲۱	تمدن اسلامی و رسانه ها (اینترنت ، ماهواره، روزنامه)	۳۳
۲۲	جغرافیای سیاسی تشیع در دوره معاصر	۳۵
۲۳	دولت‌های اسلامی تا سقوط عثمانی	۳۷
۲۴	تمدن اسلامی در مغرب و آندلس	۳۹
۲۵	فرهنگ و تمدن کشورهای اسلامی در دوره معاصر	۴۱
۲۶	مسلمانان در جوامع غربی	۴۳
۲۷	فرق و مذاهب اسلامی	۴۵
۲۸	فلسفه علم تاریخ	۴۷
۲۹	تاریخ اجتماعی جهان اسلام	۴۹
۳۰	تاریخ هنر و معماری در تمدن اسلامی	۵۱

۱- مقدمه:

تمدن اسلامی با تشکیل حکومت نبوی فرآیند شکل‌گیری و پیشرفت خویش را آغاز کرد، مبانی و مولفه‌های آن مبتنی بر قرآن و سنت بود. موقعیت استراتژیک جغرافیایی این تمدن به همراه ایده‌هایی که در بطن آن وجود داشت، سبب شده که در طی چهارده قرن تأثیر بسیاری بر شرق و غرب عالم بگذارد. این تأثیرگذاری سبب شکوفایی سایر تمدن‌ها شده و توانسته سنت‌های قدرتمند فرهنگی و تمدنی خاص ایجاد کند.

تمدن اسلامی تمدن یک ملت یا نژاد خاص نیست بلکه مقصود، تمدن ملت‌های اسلامی است که عرب‌ها، ایرانیان، ترک‌ها، بربرها و دیگران را شامل می‌شود که این ملت‌ها به وسیله دین اسلام و زبان علمی و ادبی یعنی عربی با یکدیگر متحد شدند. این تمدن با نوآوری مسلمین و هنر ایرانی و رومی و سایر جوامع ترکیب گردید و تمدنی به نام تمدن اسلامی به وجود آورد. این تمدن به درجه‌ای از عظمت و کمال و پهناوری است که آگاهی از همه جنبه‌های آن و احاطه بر همه ابعاد آن کاری بس دشوار است. با پیدایش اسلام و انتشار سریع و گسترده آن در میان اقوام و ملل و جلب و جذب فرهنگ‌های گوناگون بشری بنای مستحکم و عظیمی از فرهنگ و تمدن انسانی پایه‌گذاری شد که در ایجاد آن ملل و نژادهای مختلفی سهیم بودند. این ملل با ارزش‌ها و ملاک‌های نوین اسلامی موفق به ایجاد تمدنی شدند که بدان تمدن اسلامی گفته می‌شود.

روی‌هم‌رفته، تمدن اسلامی میراث مشترک مردم و ملت‌هایی است که مجذوب اسلام شدند و در ساخت و شکوفایی تمدن اسلامی ایفای نقش کردند. به این ترتیب، تمدن اسلامی نه به نژاد خاصی تعلق دارد و نه تمدنی ملی است که به مردم خاصی تعلق داشته باشد، بلکه همه گروه‌های نژادی و قومی را که در پیدایش، رونق و طراوت و گسترش آن نقشی داشته‌اند، دربرمی‌گیرد. توانمندی درون این تمدن غنی، با وجود مشکلاتی که در جهان معاصر و در عصر مدرن به‌واسطه عوامل داخلی و خارجی بدان دچار شده، دارای ابداعات و اختراعات در علوم گوناگون بوده است. تمدن اسلامی را می‌توان حاصل دو جنبه دانست:

۱. این فرهنگ و تمدن به وسیله خود اسلام پدید آمد و در پرتو ابتکار مسلمانان گسترش یافت و منشأ آن قرآن و سنت بود.

۲. تمدن اسلامی حاصل تلاش‌های ملل اسلامی و میراث به جای مانده از تمدن‌های پیشین در قلمرو اسلام بود که به دست مسلمانان توسعه و تکامل یافت و به رنگ اسلام درآمد.

مطالعه و پژوهش بر روی تاریخ فرهنگ و تمدن، خود یک علم است و همانند هر علمی ویژگی‌های خاص خود را دارد. شاید مهمترین این ویژگی‌ها آن باشد که تاریخ تمدن از سویی با تمام تاریخ به‌طور کلی و از سویی با تمامی علوم و صنایع بستگی و پیوستگی نزدیک دارد. عوامل حرکت و پیشرفت علم نه فقط در خود علم بلکه در موقعیت تاریخی و شرایط و اوضاع احاطه‌کننده آن است. علم از این موقعیت اثر می‌گیرد و به نوبه خود بر آن تأثیر می‌گذارد. هرگونه ارزیابی و دگرگونی‌های بنیادی در هریک از رشته‌های علمی، معمولاً نیازمند ملزوماتی است که تاریخ و هندسه علم از جمله آنها به شمار می‌رود.

با توجه به اهمیت تبیین مبانی فرهنگ و تمدن اسلامی در جهان معاصر و تقویت روحیه خودباوری و علاقه‌مندی دانش‌پژوهان جوان برای شناخت مبانی این تمدن، به‌ویژه فارغ‌التحصیلان دانشکده‌های فنی که در سال‌های اخیر شیب تمایلشان برای ادامه تحصیل در حوزه‌های علوم انسانی به ویژه فرهنگ و تمدن اسلامی در مقاطع تحصیلات تکمیلی

بیشتر شده است، دایر کردن این رشته‌ها در مقاطع تحصیلات تکمیلی از اولویت‌های مهم آموزشی و پژوهشی دانشگاه‌ها می‌باشد.

۲- تعریف رشته

رشته‌ای که به سیر تحول فرهنگ و تمدن اسلامی از آغاز تا به امروز با توجه به عوامل فراز و فرود آن در جغرافیای کشورهای اسلامی می‌پردازد.

۳- هدف رشته

هدف این رشته تعمیق دیدگاه دانش‌آموختگان رشته‌های گوناگون و ایجاد زمینه‌های لازم در دستیابی به روش‌ها و مبانی تمدن نوین اسلامی و ایجاد روح خودباوری به‌منظور نیل سریع به پیشرفت و یا شکل‌دهی قالب‌ها و چهارچوب‌های نوین علمی و تربیت مدرس و پژوهشگر تاریخ علم و تمدن در اسلام می‌باشد.

۴- واحدهای درسی

دانشجویان در این گرایش موظف به گذراندن ۳۱ واحد درسی می‌باشند که شامل ۱۲ واحد دروس اصلی، ۱ واحد پایان‌نامه و ۱ (واحد سمینار ویژه دانشجویان آموزش محور)، ۸ واحد از دروس اختیاری، می‌باشد. بنابر تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی آن گروه دانشجویانی که کارشناسی آنان غیرمرتبر با این رشته می‌باشد موظفند تا سقف ۱۱ واحد از دروس مقطع کارشناسی تاریخ را اخذ نمایند.

جدول تغییرات دروس

ردیف	عنوان	تعداد واحد فعلی	نوع تغییرات				تعداد واحد جدید
			عنوان	محتوا	منابع	واحد	
۱	روش‌شناسی تاریخی	۲	-	*	*	-	۲
۲	نقد متون تاریخی	۲	-	*	*	-	۲
۳	تاریخنگاری در تمدن اسلامی	۲	*	*	*	-	۲
۴	سیر اندیشه‌های سیاسی و اجتماعی در تمدن اسلامی	۲	-	*	*	-	۲
۵	علم در تمدن اسلامی	۲	*	*	*	-	۲
۶	تاریخ آموزش در تمدن اسلامی	۲	-	*	*	-	۲
۷	تاریخ تشکیلات اداری و دیوانی در تمدن اسلامی	۲	*	*	*	-	۲
۸	تمدن‌سازی نوین اسلامی	۲	*	*	*	-	۲
۹	مؤلفه‌های تمدن اسلامی	۲	-	*	*	-	۲
۱۰	فرهنگ و تمدن اسلامی از دیدگاه مستشرقان	۲	-	*	*	-	۲
۱۱	تأثیر تمدن اسلامی بر غرب	۲	*	*	*	-	۲
۱۲	ژئوپلیتیک جهان اسلام	۲	*	*	*	-	۲
۱۳	تمدن اسلامی و رسانه‌ها (اینترنت، ماهواره، روزنامه)	۲	*	*	*	-	۲
۱۴	جغرافیای سیاسی تشیع در دوره معاصر	۲	*	*	*	-	۲
۱۵	دولت‌های اسلامی تا سقوط عثمانی	۲	*	*	*	-	۲
۱۶	تمدن اسلامی در مغرب و آندلس	۲	*	*	*	-	۲
۱۷	فرهنگ و تمدن کشورهای اسلامی در دوره معاصر	۲	*	*	*	-	۲
۱۸	مسلمانان در جوامع غربی	۲	*	*	*	-	۲
۱۹	فرق و مذاهب اسلامی	۲	*	*	*	-	۲
۲۰	فلسفه علم تاریخ	۲	-	*	*	-	۲
۲۱	تاریخ اجتماعی جهان اسلام	۲	*	*	*	-	۲
۲۲	تاریخ هنر و معماری در تمدن اسلامی	۲	-	*	*	-	۲
۴۴	جمع	۴۴					۴۴

جدول دروس اصلی - تخصصی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع درس
۱	روش‌شناسی تاریخی	۲	۳۲	نظری
۲	نقد متون تاریخی	۲	۳۲	نظری
۳	تاریخ‌نگاری در تمدن اسلامی	۲	۳۲	نظری
۴	سیر اندیشه‌های سیاسی و اجتماعی در تمدن اسلامی	۲	۳۲	نظری
۵	علم در تمدن اسلامی	۲	۳۲	نظری
۶	تاریخ آموزش در تمدن اسلامی	۲	۳۲	نظری
۷	تاریخ تشکیلات اداری و دیوانی در تمدن اسلامی	۲	۳۲	نظری
۸	تمدن‌سازی نوین اسلامی	۲	۳۲	نظری
۹	مؤلفه‌های تمدن اسلامی	۲	۳۲	نظری
۱۰	فرهنگ و تمدن اسلامی از دیدگاه مستشرقان	۲	۳۲	نظری
	جمع	۲۰	۳۲۰	

عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع درس
پایان نامه	۴	۶۴	
سمینار	۲	۳۲	ویژه دانشجویان آموزش محور

جدول دروس اختیاری

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع درس
۱	تاثیر تمدن اسلامی بر غرب	۲	۳۲	نظری
۲	ژئوپلیتیک جهان اسلام	۲	۳۲	نظری
۳	تمدن اسلامی و رسانه ها (اینترنت، ماهواره، روزنامه)	۲	۳۲	نظری
۴	جغرافیای سیاسی تشیع در دوره معاصر	۲	۳۲	نظری
۵	دولت های اسلامی تا سقوط عثمانی	۲	۳۲	نظری
۶	تمدن اسلامی در مغرب و اندلس	۲	۳۲	نظری
۷	فرهنگ و تمدن کشورهای اسلامی در دوره معاصر	۲	۳۲	نظری
۸	مسلمانان در جوامع غربی	۲	۳۲	نظری
۹	فرق و مذاهب اسلامی	۲	۳۲	نظری
۱۰	فلسفه علم تاریخ	۲	۳۲	نظری
۱۱	تاریخ اجتماعی جهان اسلام	۲	۳۲	نظری
۱۲	تاریخ هنر و معماری در تمدن اسلامی	۲	۳۲	نظری
	جمع	۲۴	۳۸۴	

* در این بخش بنا بر پیشنهاد استاد راهنما و تایید کمیته تحصیلات تکمیلی گروه، دانشجو می تواند حد اکثر تا دو درس از سایر رشته ها و گرایش های مرتبط موجود در دانشگاه در همان مقطع اخذ نماید.

جدول دروس جبرانی دانشجویان غیرمرتبط:

بنا بر تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی گروه دانشجویانی که کارشناسی آنان غیر مرتبط با این رشته می باشد موظفند تا سقف ۱۲ واحد از دروس مقطع پایین تر اخذ نمایند.

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع درس
۱	مبانی تاریخ اجتماعی ایران	۲	۳۲	نظری
۲	قرائت متون تاریخی به عربی	۲	۳۲	نظری
۳	قرائت متون تاریخی به انگلیسی	۲	۳۲	نظری
۴	تاریخ اسلام تا سال چهارم هجری	۲	۳۲	نظری
۵	تاریخ تشیع ۱	۲	۳۲	نظری
۶	تاریخ تحولات ایران در دوره صفویه	۲	۳۲	نظری
۷	تاریخ اروپا در قرون وسطی	۲	۳۲	نظری
	جمع	۱۴	۲۲۴	

روش شناسی تاریخی
Historical methodology

تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی:-
نوع درس: تخصصی - اصلی	پیشنیاز:-

هدف درس:

تحلیل و تبیین روش های پژوهش در تاریخ: روش تحلیل محتوا - تحلیل مضمون.

رئوس مطالب:

- علم تاریخ، ماهیت و فلسفه آن، ویژگی های مطالعه تاریخی، گونه های مطالعه تاریخی.
- مراحل مطالعه تاریخی، فرضیه سازی و پایه های آن، اطلاعات، رده بندی و ارزشیابی.
- پیشینه روش شناسی تاریخی: یونان، جهان اسلام.
- اقسام منابع، علوم فرعی: باستان شناسی، کتیبه شناسی، سکه شناسی، سند شناسی، نسخه شناسی، زبان شناسی.
- تفسیر و تحلیل اطلاعات: رویکردهای تحلیلی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، شرح حالی، انسان شناسی.
- مکاتب تاریخ نگاری و روش شناسی تاریخ: تاریخ نگاری آلمانی، فرانسوی و شیکاگو.
- اهمیت و ضرورت روش شناسی در مطالعه تاریخ، آسیب شناسی روشمندی در مطالعات تاریخی.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	+

بازدید: -

منابع:

- ایگوس، گئورگ (بی‌تا). تاریخ‌نگاری در سده بیستم از عینیت علمی تا چالش پسامدرن. ترجمه عبدالحسین آذرنگ. تهران: سمت.
- آیین‌وند، صادق (۱۳۷۷). علم تاریخ در گستره تمدن اسلامی. ج ۱. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- ترابی، علی‌اکبر (۱۳۴۷). فلسفه علوم. تبریز: امیرکبیر.
- ساماران، شارل و دیگران (۱۳۷۵). روش‌های پژوهش در تاریخ. ترجمه گروه مترجمان. مشهد: آستان قدس رضوی.
- کاز، پیتر (۱۳۴۲). علم‌شناسی فلسفی گفتارهایی در فلسفه علوم تجربی. تهران: مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی.
- نودری، حسینعلی (۱۳۷۹). فلسفه تاریخ، روش‌شناسی و تاریخ‌نگاری. تهران: طرح نو.
- Frederick William Danker (1960), Multipurpose Tools for Bible Study, AbeBooks Amazon.
- Gerhard Maier, Edwin W. Leverenz, Rudolph F. Norden (2001), End of the Historical-Critical -Method.
- Gilbert Joseph Garraghan, Livia Appel, Jean Delanglez (1973), A guide to historical method, AbeBooks.
- Jerzy Topolski (1976) The Methodology of History.
- Nancy Ann Silbergeld Jecker, Albert R. Jonsen, Robert A. Pearlman (2007) Bioethics: An Introduction to the History, Methods, and, Practice.
- Sreedharan. E, (2007) A Manual of Historical Research Methodology.
- Thomas L. Charlton, Lois E. Myers, Rebecca Sharpless(2007) History of Oral History: Foundations and Methodology.

نقد متون تاریخی

Historical texts review

تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی:-
نوع درس: تخصصی - اصلی	پیشنیاز:-

هدف درس:

توانا ساختن دانشجو در بررسی انتقادی محتوای متون با دو رویکرد درون‌متنی و برون‌متنی.

رئوس مطالب:

- پیشینه نقد متون (کارل لاخمان و نقد متون جدید)
- مفهوم درستی و نادرستی، جعل و تحریف، افزوده‌ها و افتادگی‌ها، انقطاع و لایه‌های یک متن
- تصحیح متن و روش‌های آن (بررسی منابع مؤلف، صداقت مؤلف و بررسی انگیزه‌های جعل و تحریف)
- نقد سند از نظر سازگاری درونی
- نقد متون و قراردادهای اجتماعی
- انواع نقد متن (نقد ادبی، نقد دستوری، نقد سبکی، نقد تاریخی)
- قرائت متن‌های تاریخی فارسی؛ اصول و روش‌ها، نشانه‌شناسی متون تاریخی فارسی
- بررسی انتقادی حداقل ۲۰ متن گزیده از متون تاریخی فارسی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	+

بازدید: -

منابع:

- البرز، پرویز (۱۳۹۳). نقد و بررسی متون تاریخی به زبان فارسی و شناختی از تاریخ ها و تاریخ نگاران ایران از سده چهارم تا انقلاب مشروطه (با گزینش و شرح نمونه‌هایی از متون تاریخی). تهران: کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی.
- امیدسالار، محمود (۱۳۸۹). سی‌ودو مقاله در نقد و تصحیح متون ادبی. تهران: بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار.
- حکیم‌زاده، فرزانه (۱۳۸۰). شیوه استفاده از متون تاریخی: معرفی مهمترین منابع و مصادر تاریخی شیعه و سنی. تهران: دفتر نشر معارف.
- عزیزی، حسین (۱۳۹۱). نقد و بررسی منابع تاریخی فتوح در سه قرن اول هجری با رویکرد فتوح ایران. قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- ماریشال، روبر (۱۳۷۵). نقد متون، بخشی از مجموعه روش‌های پژوهش در تاریخ. ترجمه گروه مترجمان. مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی.
- مجموعه شماره‌های مجله کتاب ماه تاریخ و جغرافیا.
- مجموعه شماره‌های مجله نقد و نظر.
- نوائی، عبدالحسین (۱۳۸۳). متون تاریخی به زبان فارسی. تهران: سمت.
- Elizabeth A Clark (2009). History, Theory, Text: Historians and the Linguistic Turn.
- Richard D. Nelson, (2011) The Historical Books: Interpreting Biblical Texts Series, United States of America, I.B.T.
- Robert B. Chisholm, David M. Howard, Jr, Interpreting the Historical Books: An Exegetical Handbook.
- Susan Miller (2008), Trust in Texts: A Different History of Rhetoric.
- Timpanaro. S. (1963), La genesi del metod del lachmann.

تاریخ نگاری در تمدن اسلامی
Historiography of Islamic civilization.

تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی:-
نوع درس: تخصصی - اصلی	پیشنیاز:-

هدف درس:

تحلیل و تبیین سنت‌های تاریخ‌نگاری مسلمانان در زمینه تاریخ‌نگاری مطلوب.

رئوس مطالب:

- پیشینه تاریخ‌نگاری، نظریه‌ها در زمینه انواع تاریخ، قانونمندی‌های تاریخی و ارزش و اعتبار تاریخ
- زمینه‌ها و عوامل پیدایش و رشد تاریخ‌نگاری در میان مسلمانان و جایگاه آن در میان علوم اسلامی
- مکتب‌های اولیه تاریخ‌نگاری مسلمانان: مدینه، عراق، شام، مصر، یمن و اندلس
- روش‌های تاریخ‌نگاری مسلمانان: سیره، فتوح، مقتل، نسب، طبقات، مالیه‌نگاری، سلسله‌ای و جهان
- ادوار نگارش تاریخی در جهان اسلام و تحول آن: عثمانی، هند و ایران و جایگاه آن در تمدن اسلامی
- آموزه‌های اسلامی و نظریه‌های نوین در زمینه تاریخ‌نگاری مطلوب
- مکاتب نوین تاریخ‌نگاری اسلامی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	+

بازدید: -

منابع:

- ابن خلدون (۱۳۳۷). مقدمه ابن خلدون. ترجمه پروین گنابادی. ج ۲. تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب.
- آژند، یعقوب (۱۳۶۱). تاریخ‌نگاری در اسلام. ترجمه یعقوب آژند. تهران: گستره.
- آیین‌وند، صادق (۱۳۷۷). علم تاریخ در گستره تمدن اسلامی. ج ۱. تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- جعفری، یعقوب (۱۳۶۶). بینش تاریخی قرآن. قم: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- حضرتی، حسن و دیگران (۱۳۸۲). دانش تاریخ و تاریخ‌نگاری اسلامی. قم: بوستان کتاب.
- خضر، عبدالعلیم عبدالرحمن (۱۳۸۹). مسلمانان و نگارش تاریخ پژوهشی در تاریخ‌نگاری اسلامی. ترجمه صادق عبادی. تهران: سمت.
- رزین کوب، عبدالحسین (۱۳۶۲). تاریخ در ترازو. تهران: امیرکبیر.
- سجادی، سیدصادق (۱۳۷۵). تاریخ‌نگاری در اسلام. تهران: سمت.
- سزگین، فواد (۱۳۶۶). کتابخانه‌ها و مجموعه‌های نسخ خطی عربی در جهان. ترجمه چنگیز پهلوان. تهران: معارف.
- شاکر، مصطفی (۱۹۷۸). التاریخ العربی و المورخون. بیروت: دارالعلم المالین.
- عبدالعزیز، الدوری و هادی، عالم زاده (۱۳۶۲). علم التاریخ عندالعرب. بیروت: دار المشرق.
- فرانتس، روزنتال (۱۳۶۵). تاریخ تاریخ‌نگاری در اسلام. ترجمه اسدالله آزاد. مشهد: آستان قدس.
- ناجی، محمدرضا و دیگران (۱۳۸۹). تاریخ و تاریخ‌نگاری. مترجمان شهناز رازپوش، محمد تقی‌زاده مطلق، سپیده معتمدی. تهران: علم.
- نورائی، مرتضی و شعربافی‌زاده، مهناز (۱۳۹۰). تاریخ‌نگاری محلی و خط‌نویسی در مصر دوره اسلامی. قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- Hibri.tayeb.El (1999), Reinterpreting Islamic Historiography: Harun Al-Rashid and , Cambridge studies.
- Hugh N. Kennedy(2000) The Historiography of Islamic Egypt: (c. 950 - 1800), leiden, brill- Keaney. Heather .N ,(2013) Medieval Islamic Historiography: Remembering Rebellion
- Khalidi. Tarif(1975) Islamic Historiography: The Histories of Mas'udi, new york, state university of new york press.
- Spuler. Bertold(1968) Persian Historiography & Geography, leiden, brill.
- Tarif Khalidi (1975), Islamic Historiography: The Histories of Mas'udi, SUNY Press Amazon.com.

سفر اندیشه‌های سیاسی و اجتماعی در تمدن اسلامی

The progress of socio - political thought in Islamic civilization.

تعداد واحد عملی:-	تعداد واحد نظری: ۲
پیشنایز:-	نوع درس: تخصصی - اصلی

هدف درس:

تحلیل و بررسی انتقادی با زمینه‌های تکوین اندیشه‌های سیاسی و اجتماعی در جهان اسلام و میزان تاثیر این اندیشه‌ها در تحولات سیاسی و اجتماعی جهان اسلام.

رئوس مطالب:

- چهارچوب اندیشه‌های سیاسی و اجتماعی در قرآن
- بررسی چگونگی پیدایش اولین آراء سیاسی در جهان اسلام و اختلاف بر سر مسأله امامت و خلافت
- مطالعه نظریات سیاسی شیعه در باره عصر حضور و عصر غیبت و اهل سنت دربار. استخلاف، اهل حل و عقد، امامت، شورا، استیلا
- بررسی آراء خوارج و مرجئه، اشاعره و معتزله در باره امامت و خلافت
- بررسی آراء سیاستمداران و اندیشمندان برجسته دنیای اسلام و آثار آن‌ها: ماوردی، خواجه النظام الملک، غزالی، علامه حلی، ابن تیمیه، روزبهان خنجی، و نیز بررسی آراء فیلسوفانی چون فارابی، ابن سینا و ملاصدرا
- تاثیر آشنایی مسلمانان با دیگر تمدن‌ها بر تحول اندیشه سیاسی و اجتماعی اسلام
- تحلیل احیاگری و تجددخواهی در دنیای معاصر اسلامی: مطالعه اندیشه‌گران؛ سیدجمال‌الدین، عبده، کواکبی، نائینی، امام خمینی، مطهری و شهید صدر
- شکل‌های تدوین اندیشه‌های سیاسی و اجتماعی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	+

بازدید: -

منابع:

- ابراهیم حسن، حسن (۱۳۸۰). تاریخ سیاسی اسلام. ترجمه ابوالقاسم پاینده. تهران: دنیای دانش.
- ابن خلدون. عبد الرحمان (۱۳۳۷). مقدمه ابن خلدون. ترجمه پروین گنابادی. ج ۲. تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب.
- خمینی، روح الله (۱۳۷۸). حکومت اسلامی. تهران: موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س).
- روزبهان، فضل الله (۱۳۶۲). سلوک الملوک. تهران: خوارزمی.
- عنایت، حمید (۱۳۶۲). اندیشه سیاسی در اسلام معاصر. ترجمه بهاء الدین خرمشاهی. تهران: خوارزمی.
- غزالی، محمد بن محمد (۱۳۸۹). نصیحه الملوک. تهران: فردوس.
- قلقشندی، احمد بن علی (۱۳۸۰). صبح الاعشی فی صناعه الانشی. ترجمه محبوب الزویری. تهران: وزارت امور خارجه.
- کواکبی، عبدالرحمن بن احمد (۱۳۶۴). طبایع الاستبداد. ترجمه عبدالحسین قاجار. تهران: نشر تاریخ ایران.
- ماوردی، علی بن محمد (۵۱۳۹۳ = ۱۹۷۳). الاحکام السلطانیة. قاهره: حلبی.
- نایینی، محمد حسین (۱۳۸۸). تنبیه الامه و تنزیه المله. قم: موسسه بوستان کتاب.
- نظام الملک، حسن بن علی (۱۳۶۹). سیاستنامه. تهران: اساطیر.
- Abdullah Saeed (2010), Islamic Political Thought and Governance, Amazon.com.
- Mahmood T. Davari (2005), The Political Thought of Ayatollah Murtaza Mutahhari, Y.S.A, routledge Curzon.
- Nuha Al-Shaar (2015), Ethics in Islam: Friendship in the Political Thought of Al-Tawhidi and His, Y.S.A, routledge Curzon.
- Sarfraz Khan (2013), Muslim Reformist Political Thought: Revivalists, Modernists and Free Will, Routledge Amazon.com
- Sayed Khatab (2006), The Political Thought of Sayyid Qutb: The Theory of Jahiliyyah, Routledge Amazon.com.

علم در تمدن اسلامی
Science in Islamic civilization.

تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی:-
نوع درس: تخصصی- اصلی	پیشنیاز:-

هدف درس: بررسی و تحقیق در مورد جایگاه علم در اسلام و سیر تکاملی علوم در میان مسلمین و سهم بزرگ علمای مسلمان در تاریخ علم جهان.

رئوس مطالب:

- مراکز مهم علوم عقلی مقارن ظهور اسلام (حوزه اسکندریه، انطاکیه، مدارس سریانی، جندیشاپور، معارف هند، اطلاعات قوم عرب در دوره جاهلی.
- نقد و بررسی نهضت ترجمه علوم در اسلام، بیت الحکمه،
- فلسفه، حکمت و عرفان اسلامی: کندی، فارابی، ابن سینا، شیخ اشراق، ملاصدار...
- علوم انسانی: جغرافیا، تاریخ، جامعه شناسی، فلسفه تاریخ
- علوم طبیعی و تجربی: طب، زمینه تاریخی طب اسلام، و مولفه های پزشکی اسلامی ایران و هند، داروسازی، ریاضیات، شیمی، فیزیک و مکانیک.
- اکتشافات و ابتکارات علمی مسلمانان و سهم آنان در تاریخ علم جهان.
- نقش ایرانیان در تاریخ علوم اسلامی و ادبی
- نقش خاندان های ایرانی در انتقال علوم در تمدن اسلامی.
- بررسی علل عقب ماندگی مسلمین در علوم. التاريخ العربی و المورخون، بیروت

روش ارزیابی:

ارزندیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	+

بازدید: -

منابع:

- ابن خلکان (۱۳۸۱). وفيات الاعیان، مترجم احمد شجاع سنجرى، ارومیه، دانشگاه ارومیه.
- ابن ندیم (۱۳۷۹). الفهرست، ترجمه محسن ابوالقاسمی، تهران، انتشارات طهوری.
- الفاخوری، حناو خلیل، البحر (۱۳۸۶). تاریخ فلسفه در جهان اسلامی. ترجمه عبدالمحمد آیتی. تهران: انتشارات علمی و فرهنگی.
- براون، ادوارد (۱۳۳۷). تاریخ طب اسلامی. ترجمه مسعود رجب‌نیا. تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی.
- تقی‌زاده، حسن (۱۳۷۹). تاریخ علوم در اسلام. تهران: فردوس.
- دورانت، ویل و فرانکلین (۱۳۸۵). تاریخ تمدن، ترجمه احمد آرام و دیگران، تهران، نشر اقبال.
- زیدان، جرجی (۱۳۳۶). تاریخ تمدن اسلام. ترجمه علی جواهر کلام. تهران: امیر کبیر.
- شریف، میان محمد (۱۳۶۲). تاریخ فلسفه در اسلام. تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ستاد انقلاب فرهنگی.
- عبدالحسین، زرین کوب (۱۳۶۲). کارنامه اسلام. تهران: امیر کبیر.
- فارابی، محمد بن محمد (۱۳۷۵). الموسیقی الکبیر، ترجمه آذر تاش آذرنوش، تهران، پژوهشگاه علوم اسلامی و مطالعات فرهنگی.
- کوربن، هانری (۱۳۸۰). تاریخ فلسفه اسلامی. جواد طباطبایی با همکاری انجمن ایران‌شناسی فلسفه. تهران: کویر.
- لوکاس، هنری (۱۳۶۶). تاریخ تمدن. ترجمه عبدالحسین آذرنک. تهران: کیهان.
- متز، آدم (۱۳۶۲). تمدن اسلامی در قرن چهارم هجری. ترجمه علی رضا ذکاوتی قراگزلو. تهران: امیر کبیر.
- مطهری، مرتضی (۱۳۵۴). خدمات متقابل اسلام و ایران. قم: دفتر نشر و فرهنگ اسلامی.
- مونتگمری، وات (۱۳۶۱). تاثیر اسلام در اروپا. ترجمه یعقوب آژند. تهران: مولی.
- نصر، حسین (۱۳۴۲). نظر متفکران اسلامی درباره طبیعت. تهران: دانشگاه تهران.
- هونکه، زیگرید (۱۳۷۳). فرهنگ اسلام در اروپا. ترجمه مرتضی رهبانی. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- Ali Unal (2006), Islamic Perspectives on Science: Knowledge and Responsibility, Tughra Books.
- Ali Unal (2006), Islamic Perspectives on Science: Knowledge and Responsibility, Tughra Books.
- David. Morgan((1992), Medivel Persia, Longman.
- George Saliba (2007), Islamic Science and the Making of the European Renaissance, The MIT Press Amazon.com.
- Josef W. Meri, Jere L. Bacharach (2006), Medieval Islamic Civilization: L-Z, index , Taylor & Francis.
- Muzaffar Iqbāl (2007), Science and Islam, Greenwood Publishing Group. Amazon.com.
- Sartom, George(1968) Introduction to the history of Science.

تاریخ آموزش در تمدن اسلامی History of education in Islamic Civilization

تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی:-
نوع درس: تخصصی - اصلی	پیشنیاز:-

هدف درس:

بررسی تحلیلی جایگاه، سازمان، اهداف، روش‌ها و مسیر تحول آموزش در سرزمین‌های اسلامی.

رئوس مطالب:

- جایگاه آموزش در قرآن و سنت
- پیدایش مراکز آموزشی در جهان اسلام.
- تاثیرپذیری مراکز آموزشی تمدن اسلامی از تمدن‌های پیشین
- دوره‌های آموزش در تمدن اسلامی
- نظام آموزش در جهان اسلام: مراحل آموزشی، روش‌های تدریس، مدارک و مدارج علمی
- نهادهای آموزشی: مساجد، مکتب‌ها، مدرسه‌ها، خانقاه‌ها، کتابخانه‌ها، بیت الحکمه، نظامیه‌ها، دارالعلم‌ها، بیمارستان‌ها، رصدخانه‌ها
- امکانات آموزشی در تمدن اسلامی: کتابخانه‌ها، کتاب و لوازم آموزش
- تاثیرگذاری مراکز آموزشی تمدن اسلامی به مراکز علمی جدید تمدن غرب

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	+

بازدید: -

منابع:

- قران کریم.
- باغستانی، اسماعیل و معینی، محسن (۱۳۸۸). تعلیم و تربیت در تمدن اسلامی. تهران: کتاب مرجع.
- چیت‌سازان، امیرحسین (۱۳۸۸). آموزش عالی در گستره تاریخ و تمدن اسلامی. تهران: پژوهشگاه مطالعات فرهنگی و اجتماعی.
- خلاصه مقالات سمینار دانشگاه (۱۳۷۸). جامعه و فرهنگ اسلامی، تهران: نشر وزارت فرهنگ و آموزش عالی.
- شاه‌حسینی، ناصرالدین (۱۳۷۲). سیر فرهنگ در ایران. قزوین: دانشگاه بین‌الملل قزوین.
- شلیبی، احمد (۱۳۶۱). تاریخ آموزش در اسلام. ترجمه محمدحسین ساکت. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- شهید ثانی (۱۳۶۶). منیه المرید. نگارش محمد باقر حجتی. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- صدیق، عیسی (۱۳۳۶). تاریخ فرهنگ در ایران. تهران: دانشگاه تهران.
- صفا، ذبیح‌الله (۱۳۵۵). تاریخ ادبیات در ایران. تهران: امیر کبیر.
- ضوابطی، مهدی (۱۳۵۹). پژوهشی در نظام طلبگی. تهران: نگاه ترجمه و نشر کتاب.
- طوسی، خواجه نصیرالدین (۱۳۶۲). آداب المتعلیمین. ترجمه باقر غباری، تهران، انتشارات بدر.
- عبدالدائم، عبدالله (۱۳۷۹). تاریخ التربیه عند الامیه و...، جامعه دمشق، کلیه تربیه. عزتی، ابوالفضل (۱۳۵۷)، آموزش و پرورش اسلامی، تهران، انتشارات بعثت.
- عزتی، ابوالفضل (۱۳۵۷). آموزش و پرورش اسلامی، تهران، بعثت. غنیمه. عبدالرحیم (۱۳۶۴)، تاریخ دانشگاه‌های بزرگ اسلامی، ترجمه نورالله کسای، تهران، نشر یزدان.
- کسای، نورالله (۱۳۵۸)، مدارس نظامیه و تأثیرات علمی و اجتماعی آن، تهران، انتشارات دانشگاه تهران.
- مطهری، مرتضی (۱۳۶۷)، تعلیم و تربیت در اسلام، قم، صدرا.
- نخستین، مهدی (۱۳۶۷)، تاریخ سرچشمه‌های اسلامی آموزش و پرورش غرب ترجمه عبدالله ظهیری، مشهد، انتشارات آستان قدس رضوی.
- ولایتی، علی اکبر (۱۳۸۳)، پویایی فرهنگ و تمدن اسلام و ایران، تهران، وزارت امور خارجه، مرکز چاپ و انتشارات.
- ولایتی، علی اکبر (۱۳۸۴). فرهنگ و تمدن اسلامی، قم: مرکز نشر معارف.
- Bagheri.Khosrow(2001) Islamic Education, Tehran, Islamic Culture and Relations Organization.
- Charlene Tan. (2014), Reforms in Islamic Education: International Perspectives,, new york, Bloomsbury.
- Wilna A.J. Meijer(2009), Tradition and Future of Islamic Education, Germany, Waxmann.

تاریخ تشکبات ادارف و دیوانف در تمدن اسلامی
History and bureaucratic administration of Islamic Civilization

تعداد واحد عملف:-	تعداد واحد نظرف: ۲
پیشنیاز:-	نوع درس: تخصصف- اصلی

هدهف درس:

تحلیل و بررسی نظام تشکباتف دولت‌های مسلمان از آغاز تا پایان خلافت عثمانف.

رئوس مطالب:

- بررسی نظام ادارف عرب قبل از اسلام
- بررسی نظام ادارف در زمان رسول الله (ص) و خلفا
- نظام ادارف مسلمانان در ادوار مختلف: در زمان امویان، عباسیان، فاطمیان، سامانیان، غزنویان، سلجوقیان و صفویان، عثمانیان و بابریان.
- بررسی نظام قضایف در ادوار مختلف تمدن اسلامی
- نگرشف به کارکرد دیوان‌ها در تمدن اسلامی: دیوان خراج، دیوان برید، دیوان جیش، دیوان انشاء، ، حسب
- نظام خراج و تغییر و تحولات آن در تمدن اسلامی
- جایگاه مسجد در نظام ادارف
- اوزان و ضرب سکه و نقود در تمدن اسلامی

روش ارزیابف:

ارزشیابف مستمر	میان ترم	آزمون نهایف	پروژه
+	+	+	+

بازدید: -

منابع:

- ابن خلدون، سعید الرحمن (۱۳۳۷).المقدمه. ترجمه پروین گنابادی. تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب.
- ابن طباطبا، محمد بن علی.(۱۳۵۰). الفخری فی الآداب السلطانیه ، ترجمه وحید گلپایگانی، تهران: ترجمه و نشر کتاب.
- الماوردی، علی بن محمد(۱۳۹۳/ ۱۹۷۳).الاحکام السلطانیه. قاهره: حلبی.
- جهشیاری، محمد بن عبدوس (۱۳۴۸). الوزراء و الکتاب. ترجمه ابوالفضل طباطبایی.تهران: بی نا.
- حمید بن زنجویه.(۱۴۲۸ هـ . ۲۰۰۸ م). کتاب الاموال، بی جا مرکز ملک قیصل.
- زیدان، جرجی (۱۳۴۵، ۱۳۳۶). تاریخ تمدن اسلام. ترجمه علی جواهر کلام. تهران: امیرکبیر.
- صرافی، سیف الله (۱۳۷۷).حسبه یک نهاد حکومتی. قم: دفتر تبلیغات اسلامی.
- ضیاء الدین (۱۳۷۳). خراج نظام‌های مالی دولت اسلامی. ترجمه فتحعلی اکبری. اصفهان: دانشگاه اصفهان.
- فیلیپ خلیل حتی (۱۳۶۶). تاریخ مفصل عرب. ترجمه ابوالقاسم پاینده. تهران: آگاه.
- قدامه بن جعفر (۱۳۷۰). کتاب الخراج و صنعه الکتابه. ترجمه حسین قره چانلو. تهران: نشر البرز.
- قریشی، محمد بن احمد.(۱۳۶۰). آئین شهرداری، تهران، چاپ و ترجمه جعفر شعار.
- قلقشندی، احمد بن علی. (۱۳۸۰). صبح الاعشی فی صناعه الانشی، ترجمه محبوب الزویبری، تهران، وزارت امور خارجه.
- گیلانی، محمد مهدی (۱۳۴۷). قضا در اسلام. تهران:دانشگاه تهران.
- Farazmand.Ali (2009)Bureaucracy and Administration, taylor & francis group ,florida.
- K. sherwani(1945), studies in Muslim political thought and administration, Lahore .
- Reuben Levy (1957),The Social Structure of Islam ,cambridge university.
- Tsugitaka Satō (1997), State and Rural Society in Medieval Islam,leiden,brill.

تمدن سازی نوین اسلامی
Modern Islamic Civilization.

تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی:-
نوع درس: تخصصی - اصلی	پیشنیاز:-

هدف درس:

شناخت مولفه های تمدن سازی و اندیشه اصلاح طلبی اسلام از آغاز تاکنون .

رئوس مطالب:

- مبانی و اصطلاحات
- بررسی مولفه های تمدن سازی اسلامی با تاکید بر معارف قرآن و سخنان رسول الله(ص)
- تبیین مولفه های تمدن سازی و اصلاح گری علوی با تاکید بر معارف نهج البلاغه
- بررسی اندیشه اصلاح طلبی اسلامی از دیدگاه فلاسفه اسلامی
- بررسی مولفه های تمدن سازی اسلامی در عصر امویان، عباسیان، عثمانی و صفوی
- اندیشه های اصلاحی حوزه علمیه نجف و الازهر مصر
- بررسی اندیشه های نهضت بیداری اسلامی: سید جمال، محمد عبده، شیخ فضل الله نوری، سید قطب، سید قطب
- مبانی فکری انقلاب اسلامی: اندیشه اصلاحی امام خمینی، شهید محمدباقر صدر، شهید مطهری، آیه الله خامنه ای

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	+

بازدید: -

منابع:

- الرهیمی، عبدالحلیم (۱۳۸۰). تاریخ جنبش اسلامی در عراق. ترجمه جعفر دلشاد. اصفهان: چهار باغ.
- بصیرت‌منش، حمید (۱۳۷۶). علما و رژیم رضا شاه. تهران: موسسه چاپ و نشر عروج.
- جعفریان، رسول (۱۳۸۰ش). جریان‌ها و سازمان‌های مذهبی سیاسی ایران (۱۳۵۷-۱۳۲۰ش). تهران: نشر فرهنگی دانش و اندیشه معاصر.
- خمینی، روح الله (۱۳۶۱). صحیفه نور. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
- صاحبی، جواد (۱۳۶۷ش). اندیشه اصلاحی در نهضت‌های اسلامی. تهران: موسسه کیهان.
- فیاض، ابراهیم (۱۳۸۷). ایران آینده به سوی الگویی مردم‌شناختی برای ابرقدرتی ایران. تهران: پژوهشگاه فرهنگ و هنر و ارتباطات.
- موثقی، سیداحمد (۱۳۷۴). جنبش‌های اسلامی معاصر. تهران: سمت.
- نجفی، موسی (۱۳۷۹). حوزه نجف و فلسفه تجدد در ایران. تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی و موسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران.
- نجفی، موسی (۱۳۹۲). نظریه تمدن جدید اسلامی. تهران: آرما.
- ویلهم، دیتل (۱۳۷۶). جهاد در راه خدا (بررسی روند خیزش‌های اسلامی معاصر). ترجمه دکتر جواد کرمانی و سکینه کرمانی. اصفهان: دانشگاه اصفهان.
- Ali. Gheissari (1998), Iranian Intellectuals in the Twentieth Century. U S A, University of Texas.
- Anwar .Moazzam (1984), Jamāl Al-Dīn Al-Afghāni, a Muslim Intellectual, new dehli, bali nagar.
- John L. Esposito, John Obert Voll(1996), Islam and Democracy, new york, oxford uneiversity.
- Hassan Bashir , Seyed Ghahreman Safavi (2002), The roots of the Islamic revolution in Iran, Google Books.
- Rula Jurdi Abisaab, Malek Hassan Abisaab(2014), The Shi`ites of Lebanon: Modernism, Communism, and Hizbullah's Islamists, new york, syracuse uneiversity.

مؤلفه‌های تمدن اسلامی
Components of Islamic civilization

تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی:-
نوع درس: تخصصی - اصلی	پیشنیاز:-

هدف درس:

تحلیل و بررسی زمینه‌ها، ارکان و سیر تحول تمدن اسلامی.

رئوس مطالب:

- میانی تمدن شناسی در قرآن
- تعریف تمدن و عناصر سازنده آن
- انواع تمدن‌ها و عوامل مؤثر در ترقی تمدن‌ها
- ویژگی‌های تمدن اسلامی و نظریه‌های گوناگون در شکل‌گیری تمدن اسلامی
- نقد و بررسی تأثیرپذیری تمدن اسلامی از دیگر فرهنگ‌ها و میزان تأثیرپذیری آن
- اوج‌گیری و انحطاط در تمدن اسلامی
- تمدن اسلامی و انتقال میراث شرق به غرب
- جایگاه تمدن اسلامی در تمدن جهانی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	+

بازدید: -

منابع:

- بورلو، ژوزف (۱۳۸۶). تمدن اسلامی. ترجمه دکتر اسدالله علوی. مشهد: بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس.
- توینی، آرنولد (۱۳۷۴). تاریخ تمدن. ترجمه محمد فاضل ملک. تهران: پرستش.
- توین بی، آرنولد (۱۳۵۳). تمدن در بوته آزمایش، ترجمه ابوطالب صادقی، تهران: انتشارات امیرکبیر.
- جمیز دورانت، ویلیام (۱۳۳۷). تاریخ تمدن. ترجمه احمد آرام. تهران: اقبال.
- حکیمی، محمدرضا (۱۳۸۴). دانش مسلمین. قم: دلیل.
- حلبی، علی اصغر (۱۳۶۵). تاریخ تمدن اسلام. تهران: بنیاد.
- زرین کوب، عبدالحسین (۱۳۸۰). کارنامه اسلام. تهران: امیرکبیر.
- قربانی، زین‌العابدین (۱۳۵۴). تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- لوکاس، هنری (۱۳۶۶). تاریخ تمدن. ترجمه عبدالحسین آذرنگ. تهران: کیهان.
- لیتتون، رالف (۱۳۷۷). سیر تمدن. ترجمه پرویز مرزبان. تهران: دانش.
- ماک‌گاب، ژوزف (۱۳۸۶). عظمت مسلمین در اسپانیا. ترجمه ابوالقاسم فیض. اصفهان: تایید.
- نصر، حسین (۱۳۵۰). علم و تمدن در اسلام. ترجمه احمد آرام. تهران: اندیشه.

فرهنگ و تمدن اسلامی از دیدگاه مستشرقان
Orientalists of Islamic civilization and culture

تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: -
نوع درس: تخصصی - اصلی	پیشنیاز: -

هدف درس: بررسی و تحلیل انتقادی دیدگاه‌های خاورشناسان در حوزه فرهنگ و تمدن اسلامی.

رئوس مطالب:

- تعریف شرق‌شناسی، اسلام‌شناسی و مطالعات اسلامی
- پیدایش اسلام‌شناسی در غرب و سیر تطور آن
- تحلیل اهداف و انگیزه‌های مطالعات اسلامی در غرب
- مراکز مهم اسلام‌شناسی در کشورهای غربی
- ابعاد و شاخه‌های مطالعات فرهنگ و تمدن اسلامی در غرب
- آثار تولید شده در غرب در باره فرهنگ و تمدن اسلامی
- بررسی دیدگاه‌های مهمترین خاورشناسان در باره تمدن اسلامی: کایتانی، نولدکه، بارتولد، گیب، سوردل، کلودکاهن، باسورث، لمبتون، گلذیهر، پروگشتال، اشپولر، ریچارد فرای، لامنس، مادلونگ، گوستاولوبون، مونتگمری وات، زیگرید هونکه

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	+

بازدید: -

منابع:

- بارانی، محمدرضا (۱۳۸۸). مجموعه مقالات همایش تشیع و مستشرقان (خاورشناسان) انجمن تاریخ پژوهان.
- بدوی، عبدالرحمن (۱۳۷۷). موسوعه المستشرقین. ترجمه صالح طباطبایی. تهران: روزنه.
- حدیدی، جواد (۱۳۷۵). اسلام از نظر ولتر. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- موننگرمی، ویلیام و وات (۱۳۷۱). اسپانیای اسلامی. محمدعلی طالقانی. تهران: بنگاه و ترجمه کتاب، نشر یلدا.
- وایسلی ولدیمیریویچ (۱۳۵۱). خاورشناسی در روسیه و اروپا. ترجمه حمزه سردادور. تهران: ابن سینا.
- همتی عملیان، عبدالله (۱۳۸۶). تاریخچه شرقشناسی (کاوشی در مسیر مطالعات اسلامی در غرب). مشهد: جهاد دانشگاهی.
- هونکه زگرید (۱۳۸۶). فزهنگ اسلام در اروپا. ترجمه مرتضی رهبانی. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- یرمان، فوک (۲۰۰۱). تاریخ حرکه الاستشراق. الدراسات العربیه و الاسلامیه فی اروپا حتی بدایه القرن العشری، لیبیا، بنگازی، دارالکتب الوطنیه.
- Said Edward w,(1971) orientalism, London , penguin books.
- Gibb, H. The influence of Islamic culture on Medieval Europe
- Nissim Rejwan (2000), The Many Faces of Islam: Perspectives on a Resurgent Civilization, uneiversity of florida.
- Mohammad Salama (2011), Islam, Orientalism and Intellectual History: Modernity and the Politics of, london, l.b.tauris.
- Bernard Lewis (1994), Islam and the West, new york, oxford uneiversity.
- Bassam Tibi (2014), Islam's Predicament with Modernity: Religious Reform and Cultural Change, british library.

تأثير تمدن اسلامف بر غرب

The impact of Islamic civilization on the West

تعداد واحد نظرف: ۲	تعداد واحد عملف:-
نوع درس: تخصصف-اختفارف	پيشنفاز:-

هذف درس:

بررسی و تحلیل راه‌های نفوذ و میزان تاثیر تمدن و فرهنگ اسلامی در غرب

رئوس مطالب:

- راه‌های نفوذ فرهنگ اسلامی در اروپا: اندلس و سیسیل، اروپای شرقی و منطقه بالکان
- تاثیر زبانی در حیطه ورود واژه‌های شرقی (بویژه عربی) به زبان‌های اروپایی
- تاثیر ادبی تمدن اسلامی بر غرب
- تاثیر هنر و معماری اسلامی بر غرب
- تاثیر اجتماعی و تشکیلات اداری تمدن اسلامی بر غرب
- تاثیر علوم عقلی، فلسفه اسلامی و علوم الهی بر غرب
- تاثیر پزشکی، ریاضیات، نجوم و جغرافیای اسلامی بر تمدن غرب
- ترجمه آثار اسلامی به زبان‌های اروپایی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	+

بازدید: -

منابع:

- روم، لاندو (۱۹۶۲). الاسلام و المغرب. نقل العربيه منيره البعلبكي. بيروت: دارالعلم للملايين.
- زيدان، جرجی (۱۳۳۳). تاريخ تمدن اسلام. ترجمه علی جواهر کلام. تهران: امیرکبیر.
- ژان سواژه (۱۳۷۰). منابع معرفی شده در فصل ۲۵ از کتاب (مدخل تاریخ شرق شناسی)، ترجمه اسد الله علوی، مشهد: آستان قدس رضوی، بنیاد پژوهش های اسلامی.
- گوستاو، لوبون (۱۳۶۸). تاریخ تمدن اسلام. ترجمه سید محمد فخر داعی گیلانی. حاتمی بروجردی. تهران: کتابخانه صدر.
- مونتگمری، وات (۱۳۶۱). تاثیر اسلام در اروپا. ترجمه یعقوب آژند. تهران: مولی.
- واکر، ترماس و آرنلد و آلفرد گیوم (۱۳۲۵). میراث اسلام. ترجمه مصطفی علم. تهران: سمت.
- ولایتی، علی اکبر (۱۳۸۶). پویایی فرهنگ و تمدن اسلام و ایران. قم: معارف.
- هونکه، زیگرید (۱۳۷۳). فرهنگ اسلام در اروپا. ترجمه مرتضی رهبانی. تهران: دفتر نشر و فرهنگ اسلامی.
- Albert Horuani, (1962), Arabic Thought in the liberal Ages. Oxford University Press.
- Bernard Lewis (1994), Islam and the West, New York, Oxford University.
- Shireen Hunter (1998), The Future of Islam and the West: Clash of Civilizations Or Peaceful, Greenwood Publishing Group.
- Stanley Ferber (1979), Islam and the Medieval West, Volume 2, Suny Press Amazon.com.
- Josef W. Meri, Jere L. Bacharach (2006), Medieval Islamic Civilization: L-Z, index, Taylor & Francis.
- Iqbal Syed Hussain (1997), Islam and western civilization: creating a world of excellence, AbeBooks Amazon.
- George Saliba (2007), Islamic Science and the Making of the European Renaissance, The MIT Press Amazon.com

ژئوپلتیک جهان اسلام
Geopolitical of Islamic world.

تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: -
نوع واحد: تخصصی	پیشنیاز: -

هدف درس:

تبیین اهمیت و جایگاه راهبردی سیاسی، اقتصادی و مذهبی جهان اسلام

رئوس مطالب:

- تبیین جغرافیای جهان اسلام (طبیعی، انسانی و فرهنگی)
- نقش ژئوپلتیک و ژئواستراتژی جهان اسلام
- موقعیت استراتژیک خلیج فارس، مدیترانه و اقیانوس هند
- نقش جهان اسلام در تامین انرژی: نفت و گاز
- نقش ژئوپلتیک تنگه هرمز، کانال سوئز، باب المندب، جبل الطارق، بسفر و داردانل
- مرزها و اختلافات سرزمینی جهان اسلام
- تبیین قابلیت‌ها و توانمندی‌های جهان اسلام
- موقعیت تشیع در جهان اسلام و منطقه خاورمیانه

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	+

بازدید: -

منابع:

- برکشلی، فریدون (۱۳۷۸). نفت و سیاست در خاورمیانه: برگزیده دیدگاه‌های گروه ریامونت ژانویه ۱۹۹۸ لندن. تهران: قومس.
- حافظنیا، محمدرضا (۱۳۷۱). خلیج فارس نقش استراتژی‌کننگه هرمز. تهران: سمت.
- حوات، محمدعلی (۱۹۹۶). مضیق باب‌المنذب، اهمیته الاستراتیجیه و تاثیرها علی الامن القومی العربی. مکتبه مدبولی.
- دوراس، مارگریت (۱۳۷۹). دریانورد جبل‌الطارق. ترجمه پرویز شهیدی. تهران: ققنوس.
- کاظمی شیرازی، محمدحسن (۱۳۷۱). تاریخ جهان اسلام و روابط خارجی آن از آغاز تا امروز. شیراز: نوید شیراز.
- گلی زواره، غلامرضا (۱۳۸۵). جغرافیای جهان اسلام: آشنایی با کشورهای اسلامی. قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی.
- لایروس، هانری (۱۳۵۲). خلیج فارس و کانال سوئز. ترجمه محمود خواجه نوری. تهران: دانشگاه تهران.
- مجتهدزاده، پیروز (۱۳۴۹). شیخ نشین‌های خلیج فارس. تهران: عطائی.
- مجتهدزاده، پیروز (۱۳۷۹). خلیج فارس کشورها و مرزها. تهران: عطائی.
- یرگین، دانیل (۱۳۷۴). تاریخ جهانی نفت. ترجمه غلامحسین صالحیار. تهران: اطلاعات.
- Clement M. Henry, Rodney Wilson (2004), The Politics of Islamic Finance , Edinburgh University Press. Amazon.com.
- Clement M. Henry, Rodney Wilson (2004), The Politics of Islamic Finance, Edinburgh University Press.
- Elizabeth Van Wie Davis, Rouben Azizian (2007), Islam, Oil, and Geopolitics: Central Asi After September 11, Rowman & Littlefield. -Arnold T.wilson.(1928).The Persian gulf , London.
- Martin Sicker (2000), The Islamic World in Ascendancy: From the Arab Conquests to the Siege of Vienna, Greenwood Publishing Group.
- Devin R. Springer (2009), Islamic Radicalism and Global Jihad, Georgetown University Press Amazon.com.
- Anoushiravan Ehteshami (2007), Globalization and Geopolitics in the Middle East: Old Games, New Rules, Routledge Amazon.com.

تمدن اسلامی و رسانه‌ها
Islamic civilization and Media

تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: -
نوع درس: تخصصی - اختیاری	پیشنیاز: -

هدف درس:

مطالعه و بررسی حوزه‌های گوناگون رسانه‌های مرتبط با تمدن اسلامی و آسیب‌شناسی آن.

رئوس مطالب:

- روش‌شناسی نقد و بررسی رسانه‌های نوین
- مبانی نظری رسانه و مفاهیم اساسی آن و تاریخ رسانه‌های نوین
- تبیین وضعیت رسانه‌ها در جهان امروز
- حوزه‌های گوناگون رسانه: سینما، تلویزیون، روزنامه، مجلات، اینترنت و شبکه‌های اجتماعی
- تکنیک‌های کنترل و سیاست‌گذاری پیام و رسانه و آسیب‌شناسی و تحلیل تاثیرگذار رسانه‌ها بر افشار اجتماعی
- آسیب‌ها و تهدیدات رسانه‌های نوین: شبکه‌های ماهواره‌ای و اجتماعی. تجاری و اینترنت
- نقد و بررسی دیدگاه‌های رسانه‌ها پیرامون تاریخ اسلام

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	+

بازدید: -

منابع:

- ارمکی آزاد، تقی (۱۳۸۵). مقاله چالش‌های اساسی سیاست‌گذاری فرهنگی در ایران. مجله سیاست داخلی. شماره اول.
- آشنا، حسام‌الدین (۱۳۸۷). مقاله نقش اجتماعی رسانه‌ها در نظام اسلامی معاصر. تعامل دین و ارتباطات. حسن بشیر. تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی.
- باهنر، ناصر (۱۳۸۷). مقاله برنامه‌های دینی تلویزیون و دریافت مخاطبان، تعامل دین و ارتباطات، حسن بشیر. تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی.
- فیاض، ابراهیم (۱۳۸۵). مقاله نظام آرمانی رسانه‌ها. پایگاه حوزه. شماره ۱۸۲.
- مهدوی، محمد سعید (۱۳۸۷). مقاله جستاری در فقه ارتباطات؛ مفهوم‌شناسی غنا در فقه شیعه. تعامل دین و ارتباطات. حسن بشیر. تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی.
- هوور، استوارت (۱۳۸۱). مقاله بازاندیشی رسانه، دین و فرهنگ. ترجمه مسعود آریایی‌نیا. تهران: سروش.
- coble, paul,(2006), Communication theory, critical concepts in media and cultural studies. London&new York: Rutledge.
- Durham, Meenakshi Gigi and Douglas M. Kellner(2006), Media and Cultural Studies, Blackwell.
- Leah A Lievrouw, Sonia Livingstone(2002), Handbook of New Media: Social Shaping and Consequences of ICTs, SAGE.
- Lisa Gitelman, Geoffrey B. Pingree (2004), New Media, 1740-1915, The MIT Press Amazon.com
- Marla R. Stafford, Ronald J. Faber (2015), Advertising, Promotion, and New Media - Page ix. Routledge Amazon.com
- Martin Lister (2009), New Media: A Critical Introduction, Taylor & Francis US.
- Stephen Hill. Bevis Fenner(2010), Media and Cultural Theory , bookboon.com.

جغراففای سفاسف تشفیع در دوره معاصر
Shi'ismin contemporary geopolitics

تعداد واحد عملف:-	تعداد واحد نظرف: ۲
پفشنفاز:-	نوع درس: تخصصف- اختفارف

هدهف درس:

مطالعه و بررسی گسترش تشفیع و جوامع سفعی از آغاز تا به امروز

رئوس مطالب:

- روند تدرفجف رشد تشفیع در جهان اسلام
- انقلاب اسلامی ایران و تاثیر آن بر ژئوپولتفک تشفیع
- زمفنه‌های گسترش تشفیع در لبنان، علوف‌ها سوربه، نصفره و رشد تشفیع و دولت سفعی سوربه
- جمهورف آذربافجان و تشفیع امامف
- زفدفان و حکومت هزار ساله زفدف فمن و تقابل با عثمانف‌ها و سعودف‌ها
- سفعیان افغانستفان و پاکستان جمعفیت و حوزه جغراففافی
- علوفان ترکیه: از پراکندگف در کوه‌ها تا همکارف با دولت جمهورف ترکیه
- سفعیان هند: محدوده جغراففافی، نوع تشفیع، ارتباط با دفرگان
- جغراففای سکونت سفعیان در منطقه حساس خلیج فارس، شرق عربستان، جنوب ایران، بحرین

روش ارزفابف:

ارزشفابف مستمر	مفان ترم	آزمون نهافف	پروژه
+	+	+	+

بازدفد: -

منابع:

- ابراهیم، فواد (۱۳۸۶). شیعیان عربستان. مترجمین سلیمه دارمی، فیروزه میررضوی. تهران: موسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر.
- اصطخری، ابواسحاق ابراهیم (۱۳۶۸). المسالک و الممالک. ترجمه ایرج افشار. تهران: علمی و فرهنگی.
- توال، فرانسوا (۱۳۸۰). ژئوپلتیک تشیع. ترجمه حسن صروقی ونینی. تهران: دانشگاه شهید بهشتی.
- جعفریان، رسول (۱۳۸۸). تاریخ تشیع در ایران. تهران: علم.
- عارفی، محمداکرم (۱۳۸۵). شیعیان پاکستان. قم: مرکز شیعه‌شناسی.
- نفیسی، عبدالله فهد (۱۳۶۴). نهضت شیعیان در انقلاب اسلامی عراق. تهران: امیر کبیر.
- یعقوبی، احمد بن ابی‌یعقوب البلدان (۱۳۸۷). ترجمه محمد ابراهیم آیتی. تهران: انتشارات علمی و فرهنگی.
- Aydin .bayram, (2014), Shi'ism in the Middle East, Barnes&Noble.com.
- fariba Adelhah.(1993). Termidor in Iran, complex.
- Jean- pierre.(1994).Leliban, Que sais - je? , Puc.
- Laurence Louër (2008), Transnational Shia Politics: Religious and Political Networks in the Gulf, Barnes&Noble.com.
- Said Zahlan,(1989), Modern Gulf states, unwin,, londres.
- Yitzhak Nakash (2011), Reaching for Power: The Shi'a in the Modern Arab World, Princeton University Press.
- ,Princeton University Press.

دولت‌های اسلامی تا سقوط عثمانی
Islamic rule until the fall of the Ottoman

تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: -
نوع درس: تخصصی - اصلی	پیشنیاز: -

هدف درس:

مطالعه و بررسی اوضاع دولت‌های اسلامی از ابتدا تا فروپاشی عثمانی.

رئوس مطالب:

- بررسی اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی خلفای راشدین و امویان و عباسیان
- بررسی اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی دولت‌های اسلامی آندلس از ۱۳۸ تا ۹۷۸ ه ق
- بررسی اوضاع سیاسی، اجتماعی دولت‌های اسلامی در مصر از ۲۰۴ تا ۹۳۳ ه ق
- بررسی اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی دولت‌های اسلامی در جزیره العرب و یمن و عمان از قرن دوم تا ۹۳۲ ه ق
- بررسی اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی دولت‌های اسلامی در جزیره و سوریه از ۳۱۷ تا ۹۳۲ ه ق
- بررسی اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ایران از طاهریان تا قاجار
- بررسی اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی دولت‌های اسلامی در آسیای میانه و شبه قاره هند از فتوحات اسلامی تا حاکمیت بریتانیایی بر هند
- بررسی اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی دولت عثمانی از ابتدا حضور ترکان تا اقتدار کامل دولت عثمانی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	+

بازدید: -

منابع:

- استانلی، لین پلوو و.و.بارتولد(۱۳۶۳). تاریخ دولت‌های اسلامی و خاندان‌های حکومتگر. ترجمه صادق سجادی. تهران: تاریخ ایران.
- آل علی نورالدین(۱۳۷۰). اسلام در غرب تاریخ اسلام در اروپا غربی. تهران: دانشگاه تهران.
- آیتی، محمد ابراهیم(۱۳۴۰). آندلس تاریخ حکومت مسلمین در اروپا. تهران: دانشگاه تهران.
- جمال‌الدین محمد بن سالم بن واصل(۱۳۶۹). تاریخ ایوبیان. ترجمه پرویز اتابکی. تهران: سازمان انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی.
- جی شاو، استانفورد (۱۳۷۰). تاریخ امپراطوری عثمانی و ترکیه جدید. ترجمه محمود رمضان‌زاده. مشهد: آستان قدس.
- سامر، فیصل(۱۳۸۰). دولت حمدانیان. ترجمه علیرضا ذکاوتی قراگزلو. قم: پژوهشکده حوزه و دانشگاه.
- سیف‌آزاد، عبدالرحمان(۱۳۴۱). تاریخ خلفای فاطمی. تهران: مجله ایران باستان.
- شبارو، محمد (۱۳۸۰). دولت ممالیک، عصام. ترجمه شهلا بختیاری. تهران: پژوهشکده حوزه و دانشگاه.
- طقوش، محمد سهیل(۱۳۸۵). دولت عباسیان. ترجمه حجت‌الله جودکی. قم: پژوهشکده حوزه و دانشگاه.
- لاپیدوس، ابرا ام(۱۳۷۳). تاریخ جوامع اسلامی. ترجمه محسن مدیر شانه‌چی. مشهد: آستان قدس، بنیاد پژوهش‌های اسلامی.
- Amira K. Bennison (2009), The Great Caliphs: The Golden Age of the 'Abbasid Empire, london, I.B.Tauris Publishers.
- Asma Afsaruddin (2011), Islam, the State, and Political Authority: Medieval Issues and Modern Concerns, Palgrave Macmillan.
- Janina M. Safran (2000), The Second Umayyad Caliphate: The Articulation of Caliphal Legitimacy in Al, Harvard CMES.
- Josef W. Meri, Jere L. Bacharach (2006), Medieval Islamic Civilization: A-K, index, Taylor & Francis.
- Robert L. Tignor (2011), Egypt: A Short History, Princeton University Press

تمدن اسلامی در مغرب و آندلس
Islamic civilization in the Maghreb and Andalusia

تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: -
نوع درس: تخصصی - اختیاری	پیشنیاز: -

هدف درس:

تحلیل و بررسی تحولات سیاسی ، اجتماعی و فرهنگی در مغرب و آندلس.

رئوس مطالب:

- معرفی دولت‌های مسلمان مغرب و آندلس و نقش در گسترش تمدن اسلامی
- علل شکوفایی تمدن اسلامی در آندلس و تأثیر تمدن اسلامی شرق بر آن
- مراکز مهم آموزشی و تمدنی مغرب و آندلس و علوم و معارف اسلامی در این مناطق
- هنر اسلامی در مغرب و آندلس
- تأثیر تمدن اسلامی اسپانیا بر اروپا
- نهضت ترجمه آثار اسلامی در اسپانیا و تأثیر آن در اروپا
- علل افول تمدن اسلامی در آندلس

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	+

بازدید: -

منابع:

- الویری، محسن (۱۳۸۱). مطالعات اسلامی در غرب. تهران: سمت.
- تسخیری، محمدعلی (۱۳۸۳). اقلیت‌های مسلمان، مشکلات و راهکارها. ترجمه محمد مقدس. تهران: مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی.
- جعفریان، رسول (۱۳۸۷). اطلس شیعه. تهران: سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح.
- جمعی از نویسندگان (۱۳۸۵). مسلمانان در کشورهای غیراسلامی حقوق، وظایف، مشکلات و راهکارها. تهران: مجمع جهانی تقویت مذاهب اسلامی.
- رضوان طلب، محمدرضا (۱۳۸۵). مسلمانان در کشورهای فرانسه زبان. تهران: مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی.
- شکیب، اوسلان (۱۳۷۰). تاریخ فتوحات مسلمانان در اروپا. ترجمه دوانی. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- شناسه معرفی مراکز اسلامی خارج از کشور. (۱۳۸۴). قم: معاونت پژوهشی مرکز مدیریت حوزه علمی قم.
- کرمانی، ایرج (۱۳۷۰). مجموعه مقالات اقلیت‌های مسلمان در جهان، تهران: نشر فرهنگ اسلامی.
- وزیر، فهیمه (۱۳۸۳). اسلام و مسلمانان در انگلستان. قم: بوستان کتاب.
- Govert Westerveld (2015), Ibn Sab'in of the Ricote Valley; the First and Last Islamic Place in Spain, Lulu.com.
- Pessah Shinar (2004), Modern Islam in the Maghrib, Amazon.com.
- Newby, Gordon, (2002), A concise Encyclopedi of Islam oneworld, oxford.

فرهنگ و تمدن کشورهای اسلامی در دوره معاصر

Culture and civilization of the Islamic world in the contemporary period

تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: -
نوع درس: تخصصی - اختیاری	پیشنیاز: -

هدف درس:

مطالعه و بررسی اوضاع سیاسی اقتصادی فرهنگی جوامع اسلامی در دوره معاصر

رئوس مطالب:

- بررسی اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی کشور ترکیه
- بررسی اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی کشورهای مصر، سوریه و لبنان و فلسطین
- بررسی اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی کشور عربستان از ظهور وهابیت تا امروز
- بررسی اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی کشور عمان و یمن
- بررسی اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی کشور عراق
- بررسی اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی کشور تونس، مراکش، الجزایر و لیبی
- بررسی اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی آسیای میانه، پاکستان و افغانستان

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	+

بازدید: -

منابع:

- العمری، حسین عبدالله (۱۳۷۶). تاریخ اليمن الحديث. دمشق: دارالفکر المعاصر.
- الفنستون، موت استوارت (۱۳۷۶). افغانان. ترجمه محمد آصف فکرت. مشهد: آستان قدس.
- الفوزی، محمد علی (۱۹۹۹). دراسات فی تاریخ العرب المعاصر. محمد علی الفوزی. بیروت: دارالنهضة العربیه.
- بالتا، پل (۱۳۷۰). مغرب بزرگ از استقلالها تا سال ۲۰۰۰. ترجمه عباس آگاهی. تهران: انتشارات وزارت خارجه، دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی.
- جی شاول، استانفورد (۱۳۷۰). تاریخ امپراطوری عثمانی و ترکیه جدید. ترجمه محمود رمضانزاده. مشهد: آستان قدس.
- حسین پور، اکرم؛ ترابزاده، منیژه و وزیر، فهیمه (۱۳۷۳). ماهیت تحولات در آسیای مرکزی و قفقاز. تهران: وزارت امور خارجه.
- عمر عبدالعزیز عمردار (۱۹۶۷). تاریخ لبنان الحديث. بیروت: النهضة العربیه.
- لاپیدوس، ایرام (۱۳۷۳). تاریخ جوامع اسلامی. ترجمه محمود رمضانزاده. مشهد: آستان قدس.
- لانگریگ، استیون همزلی (۱۳۷۶). عراق (۱۹۵۰-۱۹۰۰) تاریخ سیاسی، اجتماعی و اقتصادی. ترجمه علی درویش. مشهد: آستان قدس رضوی، بنیاد پژوهشهای اسلامی.
- لوتسکی (۱۳۵۴)، تاریخ العرب در قرون جدید. ترجمه پرویز بابایی. تهران: چاپار.
- Nevval Sevindi, Ibrahim M. Abu-Rabi' (2008), Contemporary Islamic Conversations: M. Fethullah Gulen on Turkey, Islam, and... , SUNY Press Amazon.com.
- Ibrahim Abu-Rabi' (2008), The Blackwell Companion to Contemporary Islamic Thought, Blackwell Publishing.
- Abdullah Ahsan (1992), Ummah Or Nation?: Identity Crisis in Contemporary Muslim Society, Barnes & Noble.com.
- Halim Rane (2010), Islam and Contemporary Civilisation, Melbourne University press.
- Shane Brennan, Marc Herzog (2014), Turkey and the Politics of National Identity: Social, Economic and Cultural, I.B. Tauris Publishers.
- Richard T. Antoun, Donald Quataert (1991), Syria: Society, Culture, and Polity, New York SUNY Press.

مسلمانان در جوامع غربی
Muslims in Western societies

تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی:-
نوع درس: تخصصی - اصلی	پیشنیاز:-

هدف درس:

تحلیل جایگاه و موقعیت اقلیت‌های مسلمان در کشورهای غربی.

رئوس مطالب:

- سابقه حضور اسلام در اروپا و آمریکا
- وضع کنونی اسلام در اروپا و کشورهای غربی
- اقلیت‌های قومی مسلمان در آمریکا و اروپا
- موسسات و مراکز اسلامی و فرهنگی در غرب
- وضعیت تشیع در کشورهای غربی
- جایگاه مسلمانان در مراکز فرهنگی و دانشگاهی غرب
- معرفی دانشمندان مسلمان غربی و آمار مسلمانان در کشورهای غربی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	+

بازدید: -

منابع:

- اولادگوته، ایگناسیو (۱۳۶۵). هفت قرن فراز و نشیب تمدن اسلامی در اسپانیا. ترجمه ناصر موفقیان. تهران: شباویز.
- حسن علی حسن (۱۹۸۰). تاریخ الحضاره الاسلامیه فی المغرب و الاندلس فی عصر المرابطین و الموحدین. مصر: مکتبه الخانجی.
- سالم، عبدالعزیز (۱۹۸۶م). المساجد و القصور فی الاندلس. اسکندریه: موسسه شباب اسکندریه.
- شهیدی پاک، محمدرضا (۱۳۸۹)، تاریخ تحلیلی مغرب. قم: ترجمه و نشر المصطفی.
- شهیدی پاک، محمدرضا (۱۳۸۹)، تاریخ تحلیلی اندلس. قم: ترجمه و نشر المصطفی.
- صاعد بن احمد (۱۳۷۶). التعریف بالطبقات الامم. مقدمه و تصحیح غلامرضا جمشید نژاد. قم: هجرت.
- طوفی، احمد (۱۹۹۷م). مظاهر الحضاره فی الأندلس فی عصر بنی الاحمر. اسکندریه: موسسه الشباب الجامعه.
- مقری تلمسانی، احمد بن محمد (۱۹۹۲م)، نفخ الطیب من الاندلس الرطیب. بیروت: دارصادر.
- مونس، حسین (۱۹۸۰م). معالم تاریخ المغرب و الاندلس. قاهره: دارمطبع مستقبل.
- Abdulkader H. Sinno (2009), Muslims in Western Politics, Indiana University Press.
- Dozy, Reinhart (1972) A history of moslem in spain, frank Gass, London.
- Kate Zebiri (2014), British Muslim Converts: Choosing Alternative Lives, Amazon.com
- Tariq Ramadan (2004), Western Muslims and the Future of Islam, Oxford University Press.

فرق و مذاهب اسلامی Islamic sects

تعداد واحد نظرف: ۲	تعداد واحد عملف: -
نوع درس: اختفاری	پیشنیاز: -

هذف درس:

نقد و بررسی دیدگاههای فرقه‌های اسلامی از نظر سیاسی، اعتقادی و اجتماعی

رئوس مطالب:

- بررسی مولفه‌های روش‌شناسی فرق و مذاهب اسلامی
- نقش تحولات سیاسی، اجتماعی در شکل‌گیری فرق اسلامی
- فرقه‌های کلامی تسنن شامل، قدریه، مرجئه، معتزله، اشاعره
- امامیه: اخباری - اصولی
- فرق منشعب از شیعه: کسانیه، زیدیه، اسماعیلیه، دروزیه، علویان، شیخیه
- نقد و بررسی فرقه‌های باییت، بهائیت و وهابیت
- روابط و تعاملات فرق تسنن و تشیع
- وضعیت فرق اسلامی در دنیای معاصر

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	+

بازدید: -

منابع :

- ابوزهرة، محمد (۱۹۸۹ م). تاريخ المذاهب الاسلاميه. قاهره: دارالفكر العربى .
- اشعري، ابوالحسن (۱۳۶۹ق). مقالات الاسلاميين و اختلاف المصلين. قاهره: مكتبه النهضه المصريه.
- الحسينى العلوى، ابوالمعالى (بى تا). بيان الاديان. تهران: ابن سينا.
- باقلانى، ابوبكر محمدبن طيب (۱۹۶۳). التمهيد. قاهره: دارالفكر العربى.
- بدوى، عبدالرحمن (۱۳۷۴). تاريخ اندیشه‌هاى كلامى در اسلام. ترجمه حسين صابرى. مشهد: بنياد پژوهش‌هاى آستان قدس رضوى.
- بغدادى، عبدالقاهر (بى تا). الفرق بين الفرق. مصر: مكتبه محمد صبيح و اولاده.
- جعفرى، رسول (۱۳۹۱). اطلس شيعه. تهران: سازمان جغرافيايى و وزارت دفاع.
- دفتري، فرهاد (۱۳۷۵). تاريخ و عقايد اسماعيليه. ترجمه فريدون بدره‌اى. تهران: نشر و پژوهش فرزنان روز.
- شهرستانى، ابوالفتح محمد بن عبدالكريم (۱۳۸۶). الملل والنحل. به كوشش محسن ابوالقاسمى، بيروت: دارالمعرفه.
- صابرى، حسين (۱۳۹۲). تاريخ فرق اسلامى. تهران: سمت.
- صبحى، احمد محمود (بى تا). الزيديه. اسكندريه: موسسه الثقافه الجامعيه.
- مفيد، محمدبن محمدبن اسعمان (۱۳۷۲). اوائل المقالات فى مذاهب و المختارات. تهران: موسسه مطالعات اسلامى.
- نوبختى، حسن بن موسى (۱۳۵۵ق). فرق الشيعه. ويرايش محمد صادق بحر العلوم. نجف: المكتبه المرتضويه.
- Moezzi, Amir (2010), The spirituality of shi'i Islam, londo, tuuris Publishers.
- Nasr, seyed Hussein (Ed), (1911), Ismaili Contributions of Islamic culture, Tehran: Imperial Academy of philosophy.
- Watt, w. montgomery (1962), Islamic plilosophy And Theology, Edinburgh; Edinburgh unirversity press.

فلسفه علم تاریخ

Philosophy of Science History

تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: -
نوع درس: اختیاری	پیشنیاز: -

هدف درس:

توانا ساختن دانشجو در بررسی اعتبار محصولات علمی در رشته تاریخ.

رئوس مطالب:

- تفکر انتقادی و فلسفه علم
- تعریف کلید واژگان
- حدود و محتوای بررسی‌های فلسفی در حوزه دانش تاریخ
- مسائل چهارگانه در حوزه فلسفه علم تاریخ
- رابطه تاریخ با دیگر دانش‌ها
- واقعیت تاریخی
- عینیت در تاریخ
- الزامات و پی‌آمدهای پویش فلسفی در باب علم تاریخ

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	+

بازدید: -

منابع:

- استنفورد، مایکل (۱۳۸۵). درآمدی بر تاریخ پژوهی. ترجمه مسعود صادقی. تهران: سمت و امام صادق.
- استنفورد، مایکل (۱۳۸۷). درآمدی بر فلسفه تاریخ. ترجمه احمد گل محمدی. تهران: نی.
- رزین کوب، عبدالحسین (۱۳۵۴). تاریخ در ترازو. تهران: امیر کبیر.
- کالینگورد، رابین، جورج (۱۳۸۵). مفهوم کلی تاریخ. ترجمه علی اکبر مهدیان. تهران: اختران.
- کالینگورد، رابین، جورج (۱۳۹۰). اصول تاریخ و نوشتارهای دیگر در فلسفه تاریخ. ترجمه عبدالرضا بهزادی. تهران: نی.
- مارو، هنری (۱۳۷۵). تاریخ چیست؟ بخشی از مجموعه روش های پژوهش در تاریخ. ترجمه گروه مترجمان. مشهد.
- والش، دیبلو. اچ (۱۳۶۳). مقدمه ای بر فلسفه تاریخ. ترجمه ضیاء الدین طباطبایی. تهران: امیرکبیر.
- یروفه ، ن . آ (۱۳۶۰). تاریخ چیست. ترجمه محمد تقی زاده. تهران: جوان.
- Timothy McGrew , Marc Alspecter-Kelly, Fritz Allhoff (2009) Philosophy of Science: An Historical Anthology, Wiley.com.
- Stillman Drake, Noel M. Swerdlow, Trevor Harvey Levere(1999) Essays on Galileo and the History and Philosophy of Science, Volume 1.

تاریخ اجتماعی جهان اسلام

Critical Study of Social History of Islamic world.

تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی:-
نوع درس: تخصصی - اصلی	پیشنیاز:-

هدف درس: بررسی و تحلیل ابعاد و مراحل مختلف زندگی اجتماعی مسلمانان از آغاز تا دوران معاصر

رئوس مطالب:

- بررسی مهمترین نظریه‌های مبانی تاریخ اجتماعی
- بررسی مولفه‌ها و روش‌های پژوهش در تاریخ اجتماعی
- گونه‌شناسی منابع تاریخ اجتماعی
- مناسبت‌های مذهبی مسلمانان، اعیاد و عزاداری‌ها، و آسیب‌شناسی آن‌ها
- سازمان روحانیت شیعه و اهل سنت
- وقف و نقش آن در نظام آموزشی شیعیان
- روابط اجتماعی اصناف، حرف، مشاغل
- خانواده، ازدواج و سبک زندگی مسلمانان

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	+

بازدید: -

منابع:

- ابن بطوطه، محمد بن عبدالله (۱۴۰۵). رحله (تحفه النظار فی غرائب الامصار وعجایب الاسفار). ترجمه محمدعلی موحد. بیروت: دارصار.
- ابن جبیر، محمد بن احمد (۱۳۵۶). ر حله. بغداد: المكتبه العربیه.
- ابن مسکویه الرازی. ابوعلی(۱۳۶۹). تجارب الامم و تعاقب الهمم. تحقیق ابوالقاسم امامی. تهران: سروش.
- ابوالفرج اصفهانی، علی بن حسین(۷۹-۱۳۷۴). الاغانی. بیروت: دارالثقافه.
- احسن، محمد مناظر (۱۳۶۹). زندگی اجتماعی در حکومت عباسیان. ترجمه مسعود رجب‌نیا. تهران: انتشارات علمی و فرهنگی.
- احمد ابن ابی یعقوب (هـ ۱۴۰۸/م ۱۹۸۸). البلدان. بیروت: دار احیاء التراث العرب.
- اخلاقی محمدعلی (۱۳۸۴). شکل‌گیری سازمان روحانیت شیعه. قم: مؤسسه شیعه‌شناسی.
- اصطخری، ابراهیم بن محمد(۱۳۴۷). المسالک والممالک. ترجمه ایرج افشار. تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب.
- الامانسی، احمد بن محمد(۱۴۰۴). عقد الفرید. ترجمه سمیه جابر. بیروت: دارالکتب العلمیه.
- تنوخی، محسن بن علی (۱۹۷۳). نشوار المحاضره و اخبار المزاکره. تحقیق غبود الشالجی. بیروت: دار صادر.
- جعفریان، رسول(۱۳۸۲). تاریخ تشیع در ایران. قم: دلیل.
- حکیمی، محمد رضا(۱۳۶۱). هویت صنفی روحانی. تهران: دفتر انتشارات اسلامی.
- سعید الشیخی، صباح ابراهیم (۱۳۶۲). اصناف در عصر عباسی. ترجمه هادی عالم‌زاده. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- شاردن، جان (۱۳۴۵). سیاحتنامه شاردن. ترجمه محمد عباسی. تهران: امیر کبیر.
- کمپفر، انگلبرت (۱۳۶۰). سفرنامه کمپفر. ترجمه کیکاووس جهان‌داری. تهران: خوارزم.
- مسعودی، ابوالحسن علی بن حسین (۱۴۰۹). مروج الذهب ومعادن الجوهر. ترجمه ابوالقاسم پاینده. قم: بنگاه ترجمه و نشر کتاب.
- مقدسی، ابو عبدالله محمد بن احمد (۱۴۱۱). احسن التقاسیم فی معرفه الاقالیم. القاہرہ: دار الحیاء التراث العربی.
- Ayoub Mahmoud.(1978). Redemptive suffering in Islam. A study of the devotional Aspects of Ashura in twelver shiism, university of toronto.
- Kohlberge ·Etan, shiism.(2003). Hebrewuniversityofjerusalem, Israel.
- LandoltHermann. (2003). walayoh, london.

تاریخ هنر و معماری در تمدن اسلامی
History of Art and Architecture in Islamic Civilization

تعداد واحد نظری: ۲	تعداد واحد عملی: -
نوع درس: اختیاری	پیشنیاز: -

هدف درس:

نقد و بررسی تحلیلی ابعاد گوناگون هنر در تمدن اسلامی، سرچشمه‌ها و سیر تطور و تکامل آن در تاریخ اسلام در سرزمین‌های اسلامی.

رئوس مطالب:

- مفاهیم هنر
- تحلیل و بررسی تعامل اسلام و هنر
- دوره‌های هنر اسلامی: امویان، عباسیان، فاطمیان، سلجوقیان، ممالیک، ایلخانان و تیموریان، عثمانیان، صفویان، قاجاریه
- آثار و شاخه‌های هنر اسلامی: تزئین ابنیه، هنرهای فلزی و مستظرفه، کاشی‌کاری، گچ‌بری، سفالگری
- هنر خط، کتاب‌سازی و نقاشی، منسوجات، قالی‌بافی، فرش و پارچه
- تاثیر هنر اسلامی بر تمدن‌های مجاور سرزمین‌های اسلامی
- مکاتب و سبک‌های معماری اسلامی: شام و مصر، ایران، هند، عثمانی، غرب و اندلس
- تاثیر و تاثر هنر اسلامی و هنر غربی در دوران معاصر

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
+	+	+	+

بازدید: -

منابع:

- آرنولد، تامس و دیگران (۱۳۷۸). سیر و صور نقاشی ایرانی. ترجمه یعقوب آژند. تهران: مولی.
- براند، هیلن (۱۳۸۰). معماری ایران اسلامی. ترجمه باقر آیت‌الله‌زاده شیرازی. تهران: روزنه.
- بورک‌هات، تیتوس (۱۳۷۰). جاودانگی هنر. ترجمه محمد آوینی. تهران: برگ.
- پرایس، کریستین (۱۳۶۴). تاریخ هنر اسلامی. ترجمه مسعود رجب‌نیا. تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی.
- پیرنیا، محمدکریم (۱۳۷۰). آشنایی با معماری اسلامی ایران. تدوین غلامحسین معماریان. تهران: سروش دانش، دانشگاه علم و صنعت ایران.
- دیمانند، موریس اسون (۱۳۳۶). راهنمای صنایع اسلامی. ترجمه عبدالله فریار. وزارت فرهنگ و آموزش عالی. تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی.
- رید، هربرت (۱۳۵۲، ۱۳۷۱). معنی هنر، ترجمه دریا بندری. تهران: کتاب‌های جیبی، فرانکلین.
- ریمانند، م.س (۱۳۶۱)، راهنمای صنایع اسلامی، ترجمه عبدالله فریار، تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب.
- زکی محمد، حسن (۱۳۶۶). تاریخ صنایع ایران بعد از اسلام. ترجمه محمد علی خلیلی. تهران: اقبال.
- کونل، ارنست (۱۳۸۷). هنر اسلامی. ترجمه هوشنگ طاهری. تهران: ابن‌سینا.
- گدار، آندره (۱۳۴۰). هنر ایران. ترجمه بهروز حبیبی. تهران: دانشگاه ملی.
- مددپور، محمد (۱۳۷۴). تجلیات حکمت معنوی در هنر اسلامی. تهران: امیرکبیر.
- والبتانی، محمد (۱۳۸۶). اسلام و هنر. ترجمه حسین صابری. مشهد: آستان قدس رضوی.
- ویلبر، دونالد (۱۳۴۶). معماری اسلامی ایران در دوره ایلخانیان. ترجمه عبدالله فریار. تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب.
- هواگ، جان (۱۳۶۸). سبک‌شناسی هنر معماری در سرزمین‌های اسلامی. ترجمه پرویز ورجاوند. تهران: وزارت فرهنگ آموزش عالی، علمی و فرهنگی.
- هورست وارمار، جنسن (۱۳۵۹). تاریخ هنر. ترجمه پرویز مرزبان. تهران: انتشارات علمی فرهنگی.
- هوگ، ج (۱۳۵۵). هنر معماری در سرزمین‌های اسلامی. ترجمه پرویز ورجاوند. تهران: دانشگاه تهران.
- Ahmed Essa. Othman Ali (2010), Studies in Islamic Civilization: The Muslim Contribution to the Renaissance, landan,
- Doris Behrens-Abouseif, Stephen Vernoit(2006), Islamic Art in the 19th Century: Tradition, Innovation, And Eclecticism, landan, brill.
- Josef W. Meri, Jere L. Bacharach (2006)Medieval Islamic Civilization: L-Z, index
- Sinclair.susan(2011), Bibliography of Art and Architecture in the Islamic World, landan,brill.